

Αἱ συντελούμεναι ἐρώσεις

Τὰ Γεωργικὰ Ἐπιμελητήρια

Ἡ ὀλοκλήρωσις τοῦ Νομοῦ Μεσσηνίας

Ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ὁ τίτλος τοῦ ἄρθρου μας τούτου καθιστᾷ κατ' ἑξοχὴν ἀπαιτητικούς τοὺς ἀναγνώστας μας. Εἶνε πολὺ νὰ τολμῶμεν νὰ κηρῦσσωμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς φιλοξένου καὶ γεωργοφίλου «Πρωΐας» ὅτι ἡ προσπάθεια τῆς Μεσσηνίας βαίνει πρὸς μίαν γεωργικὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ Νομοῦ. Εἶνε πολὺ νὰ ἰσχυριζώμεθα ὅτι, μέσα εἰς τὸν κυκεῶνα τῆς νεοελληνικῆς ζυμώσεως, διαγράφεται σαφῆς κατευθυντήριος γραμμὴ, τὴν ὁποίαν χαράσσει μὲ ἀποφασιστικότητα ἢ ἰδιωτικὴ θέλησις καὶ νοημοσύνη καὶ τὴν ἐπισφραγίζει ἢ κρατικὴ διορατικότης καὶ τὸ κρατικὸν ἐνδιαφέρον. Ἐν τούτοις εἶνε γεγονός. Εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ νεοελληνικὰ θαύματα. Ἡ πολυσήμαντος καὶ πολυσχιδῆς δρᾶσις τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Μεσσηνίας ἔρχεται νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὴν ἐπαρχιακὴν γεωργι-

κὴν ἀντίληψιν ἀδράν, ρωμαλέαν, γόνιμον, θαυμαστὴν εἰς κατευθύνσεις καὶ ἀποτελέσματα. Ἡ περαιτέρω ἀναγραφὴ συντόμων λεπτομερειῶν θὰ ἀποδείξῃ ὅτι οἱ σκοποὶ του, αἱ βλέψεις του, ἡ ὀργάνωσις του, τὸ πρόγραμμά του καὶ τελικῶς τὸ ἔργον του ἀποτελοῦν σταθμὸν εἰς τὴν γεωργικὴν ζωὴν τῆς χώρας. Πρὶν ὅμως εἰσελθῶμεν εἰς τὰς λεπτομερείας ταύτας καὶ ἀναφέρωμεν ἓν πρὸς ἓν γεγονότα ἄξια ἰδιαιτέρας μελέτης, διὰ τοὺς βαθυτέρους ἐρευνητὰς τῆς δημοσιονομικῆς ἐξελίξεως τῆς Χώρας, θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἀναλύσωμεν δι' ὀλίγων τὸν εὐεργετικὸν, ἀπὸ γεωργοκοινωνικῆς ἀπόψεως καὶ γόνιμον εἰς σημαντικὰ ἀποτελέσματα αὐτὸν θεσμὸν.

Τὰ γεωργικὰ ἐπιμελητήρια, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄλλους παρεμφερεῖς ἡμικρατικοὺς θεσμοὺς, εἶνε ἴσως ἡ ἀγνοτέρα καὶ ἡ πλεόν θαυμαστὴ ἐκδήλωσις τοῦ πνεύματος τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ὁ γεωργικὸς κόσμος ἐκάστου νομοῦ, τούτέστιν ἡ πολυτιμότερα καὶ παραγωγικότερα μερὶς ἐκάστης διοικητικῆς μας περιφερείας, ἀπὸ ἀνθρωπίνου ἀθροίσματος, ἀπὸ ὄγκου ἀψύχου καὶ ἀδρανούς, ἐξαρτωμένου εἴτε ἀπὸ τοῦ πολυπράγμονος καὶ περὶ πολλὰ τυρβάζοντος Κέντρου, εἴτε ἀπὸ τοῦ περιφερειακοῦ αὐτοῦ ὀργάνου, τοῦ νομογεωπόνου, τοῦ στερουμένου συνήθως τοῦ ὑλικοῦ χρόνου, τῶν ὑλικῶν μέσων καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὑλικοῦ, διὰ νὰ δύναται νὰ ἐποπτεῦῃ καὶ καθοδηγῇ καὶ συντρέχῃ καὶ διαφωτίζῃ τοὺς ὑπὸ τὴν διοίκησίν του γεωργικοὺς πληθυσμοὺς, ὁ κόσμος οὗτος ὁ ὑπὸ τοιούτους ὄρους ἀποξενωμένος ἀπὸ τὴν πολιτειακὴν στοργὴν καὶ μέριμναν, ἀπὸ ἀθροίσματος παρερριμμένου καὶ ἀτερματίστου, ἀπὸ ποιμνίου χωρὶς ποιμένα, ἀπὸ ἀγέλης χωρὶς ἀγελάρχην, ἀπὸ συρφετοῦ ἀμελητέου κατ' ἀνάγκην καὶ παραγνωριζομένου καὶ ἀδικουμένου μεταβάλλεται εἰς κόσμον συνειδητὸν, καθίσταται ὀργάνωσις σοβαρὰ, τίθεται ὑπὸ ἡγέτας τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ὑπηρετοῦντας, δι' αὐτὸν μεριμνῶντας καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ διαθέτοντας καὶ χρόνον καὶ σκέψιν καὶ μέσα. Διὰ τῆς λειτουργίας ἐνὸς Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου, εὕρισκομένου εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του, διανοίγονται, διὰ τὸν γεωργικὸν μας κόσμον νέοι εὐρυτατοιόριζοντες. Τὸ κέντρον, τὸ εὕρισκόμενον εἰς Ἀθήνας, μακρὰν ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, μακρὰν ὀπὸ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγρότου, ξένον πρὸς τὴν ἰδεολογίαν του καὶ τοὺς πόθους του, νομίζει κανεὶς ὅτι πολλαπλασιασμένον εἰς ἔργασμὸν, εἰς δυνάμεις καὶ ἐνδιαφέρον, μετατοπίζεται, κινεῖται εὐχερέστερον πρὸς τοὺς ἀγροὺς, κατευθύνεται γοργότερα πρὸς τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν, ἔρχεται εὐθέως πρὸς τὴν ἀγροτικὴν καλύβην. Ὁ νομογεωπόνος, ἢ, κατὰ τὸν νέον νόμον, ὁ προϊστάμενος τῆς ἐξωτερικῆς γεωργικῆς ὑπηρεσίας, ἔχων παραστάτην καὶ συνεπίκουρον τὸν πολυόμματον καὶ πολύμορφον αὐτὸν ὀργανισμόν, εὕρισκει τὰ μέσα καὶ τὸν χρόνον καὶ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπικοινωνῇ σταθερῶς μὲ τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμοὺς τῆς περιφερείας του, νὰ γνωρίσῃ σαφῶς τὰς ἀνάγκας του, νὰ ὑπηρετήσῃ τὰ συμφέροντά του, νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς δικαίας βλέψεις του καὶ τὸ σπουδαιότερον νὰ ἐκβιάσῃ, οὕτως εἰπεῖν, τὴν πρόοδόν του, νὰ ἐκμαιεύσῃ τὸν ὀρθολογισμόν του, νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰς ἐκπολιτιστικὰς τάσεις του. Μέσα ἀπὸ μίαν ἀδιατάρακτον σιγὴν, ἡ ὁποία ἠπλοῦτο καὶ ἐπεκράτει εἰς τὸ ἑλληνικὸ χωριὸ καὶ τὸ ἑλληνικὸ χωράφι καὶ τὸν ἑλληνικὸν κῆπον καὶ τὸν ἑλληνικὸν σταῦλον, ἀναπηδᾷ χαρούμενον, ἐλπιδοφόρον, ἐνθαρρυντικὸν, διαφωτιστικὸν, ἐξυγιαντικὸν τὸ κῆρυγμα καὶ τὸ ἔργον καὶ ἡ ὑπόδειξις καὶ ἡ βοήθεια καὶ ἡ θετικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Γεωργι-

κοῦ Ἐπιμελητηρίου. Οἱ κάμποι διαυλακοῦνται ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐκδηλώσεις ἐνὸς γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος. Τὸ ἄτομον, ὁ ἄτολμος χωριάτης, ὁ φοβισμένος γεωργὸς, ὁ ἐγκαταλελειμμένος κτηνοτρόφος, ὁ ἐκνευρισμένος κηπουρὸς, ὁ πολυβασανισμένος ἀμπελουργὸς, ὅλον ἐκεῖνο τὸ ἀψυχον καὶ ναρκωμένον ἀνθρώπινον ὑλικὸν τοῦ ὑπαίθρου, ἀνοίγει διάπλατα τοὺς ὀφθαλμοὺς του ἀπὸ ἔκπληξιν καὶ διερωτᾷται πρὸς στιγμὴν μήπως ἀπατᾶται ἢ μήπως ὄνειρεύεται, διστάζει, ἀμφιβάλλει, ἀλλὰ ταχέως πείθεται ὅτι ἔχει καταστῆ πλέον ἤδη ἀντικείμενον κοινωνικῆς μερίμνης καὶ κρατικῆς στοργῆς.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον δὲν εἶνε ὑπερφυσικὴ τις δύναμις. Δὲν εἶνε ἀπόρροια μυθολογικῶν ἐπενεργειῶν. Δὲν ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του μυστηριώδη ὑλικά μέσα, οὔτε ἀντλεῖ χουσίον ἀπὸ ἀκένωτόν τινα πηγὴν. Εἶνε ἓνας ὀργανισμὸς, τὸν ὁποῖον εἰδικαὶ φορολογίαι τοῦ γεωργικοῦ καὶ κτηνοτροφικοῦ τῆς περιφερείας κόσμου τροφοδοτοῦν δι' ἐπαρκῶν ὑλικῶν μέσων. Ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς, ὁ ἴδιος ὁ κτηνοτρόφος, ὁ ἀνέκαθεν καταβάλλων τὸν ἰδρωτᾶ του διὰ τὴν συντήρησιν ἐνὸς ἀπεράντου παρασιτικοῦ πλήθους τῆς Χώρας, ὁ ἴδιος καὶ τώρα, δεχθεὶς ἐλαφρὰν τινα φορολογίαν, αὐτοφορολογηθεὶς, οὕτως εἰπεῖν, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πολλαπλῶν συμφερόντων του, ἐδημιούργησεν εἰδικὸν ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν του Ταμεῖον, ὅπερ, δι' ἀντιπροσώπων του, δι' ἐκλεκτῶν, τοῦ γεωργοκτηνοτροφικοῦ τῆς περιφερείας κόσμου, μελῶν, κατευθύνει τὰς σκέψεις του καὶ τὰς προσπάθειάς του ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς προόδου τοῦ παραγωγοῦ. Οὕτως, ἡ αὐτοφορολογία του αὕτη δὲν ρίπτεται εἰς τὸ δημόσιον χωνευτήριον. Παραμένει ἀκεραία εἰς τὴν διάθεσιν ἐνὸς ὀργανισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸν μέγαν ἀληθῶς προορισμὸν νὰ δημιουργῇ ὑλικά καὶ παραγωγικά θεμέλια εἰς ἐνικὸςμον ὁ ὁποῖος μέχρι σήμερον ἐγνώρισε τὸν εἰσπράκτορα καὶ τὸν χωροφύλακα ὡς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς κρατικῆς μερίμνης. Διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ δημιουργεῖται μία διαρκῆς ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ συνάφεια μεταξὺ τοῦ νομογεωπόνου ἢ προϊσταμένου τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ γεωργοῦ. Ἀλλὰ καὶ τὸ Κέντρον, ἀπὸ τὰς νέας αὐτὰς συνθήκας, δὲν ὑστερεῖ εἰς ἐνδιαφέρον. Ἐπιβλέπει ἀνετώτερον. Συμβουλεύει σαφέστερον, Ἐποπτεύει ἀποτελεσματικώτερον. Συνεργάζεται θετικώτερον. Μεταβάλλεται εἰς πιττικὸν ἀποδέκτην σαφῶν πόθων τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἀγροτικοῦ λαοῦ. Μελετᾷ, ἐρευνᾷ, ἐξονυχίζει. Ὁ ὀφθαλμὸς τῆς Πολιτείας γίνεται ἐντονώτερος ἐντατικώτερος, ἐπιμονώτερος, ἐρευνητικώτερος, καθοδηγικώτερος. Τὴν ὑποβοηθεῖ οὐχὶ πλέον τὸ ἄτομον. Οὐχὶ πλέον ἡ μεμονωμένη ἀνάγκη, ἡ ὁποία συνήθως πνίγεται μέσα εἰς τὰ μεγάλα κοινωνικά κύματα. Τὴν ὑποβοηθεῖ ἡ γενικὴ ἀντίληψις, τὸ γενικὸν συμφέρον. Ἐξ ἄλλου, ὁ γεωργὸς καὶ ὁ ποιμὴν λαμβάνουν συνείδησιν τοῦ προορισμοῦ των, τῆς θέσεώς των. Ἀντιλαμβάνονται ὅτι δὲν εἶνε μέλη μιᾶς νεκρωμένης ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς κινήσεως. Ἀντιλαμβάνονται ὅτι ζοῦν μέσα εἰς ἓνα πλαίσιον κοινωνικώτερον. Ὁ πόθος τοῦ παραγωγοῦ πάντοτε θερμὸς, πάντοτε ζωηρὸς, πάντοτε παλλόμενος ἀπὸ ζωὴν, ὅταν κατὰ τὸ παρελθὸν κατώρθωνε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἀποδέκτην, μετεβάλλετο εἰς ἓνα ψυχρὸν συναίσθημα ἀνάξιον ἐνδιαφέροντος. Τώρα ὁ πόθος του μεταδίδεται πάντοτε θερμὸς. Σπινθηροβολεῖ. Δὲν μεταβάλλεται εἰς τέφραν. Εἶνε κίνησις καὶ ζωὴ. Οὕτως ἡ ζωὴ αὕτη, διασταυροῦται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τοῦ νομοῦ. Οἱ παλμοὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς εὐρίσκουν τὸν γεωργὸν εἰς τὸ χωράφι του, τὸν ἀμπελουργὸν εἰς τὸ ἀμπέλι του, τὸν ποιμέ-

να εἰς τὴν στάνην του, τὸν καλλιεργητὴν εἰς τὸν θερισμὸν του, τὸν ἔλαιοκτῆμονα εἰς τοὺς ἐλαιῶνάς του, τὸν φυτουργὸν εἰς τοὺς κήπους του, τὸν δενδροκόμον κάτω ἀπὸ τὶς συκιὰς του καὶ τὸν σταφιδοπαραγωγὸν εἰς τὸ ἄπλωμα τῆς σταφίδος του καὶ ἐν γένει τὸν παραγωγὸν μέσα εἰς τὴν κατοικίαν του, μέσα στὸ γραφεῖον τῆς κοινότητός του, μέσα στὸ σχολεῖον τῶν παιδιῶν του καὶ εἰς αὐτὸ τὸ καφφενεῖον του.

Ἡ ἰδεολογία τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Μεσσηνίας ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὰς πεντηχρὰς αὐτὰς γραμμὰς καὶ τὸ θετικὸν αὐτοῦ ἔργον θὰ τὸ περιγράψωμεν τώρα μὲ μεγάλες κτυπητὲς γραμμῆς, ἐπιφυλασσόμενοι ἄλλοτε νὰ τὸ ἀναλύσωμεν λεπτομερέστερον. Ἴδου τὶ ἔπραξε μέχρι τέλους τοῦ 1928 :

Ἰδρυσεν ἑκατὸν πενήκοντα ἑπτὰ λαϊκὰς βιβλιοθήκας. Ἰδρυσεν ἑβδομήκοντα δύο σχολικοὺς κήπους καὶ παρέσχε χιλιόδραχμον ἐνίσχυσιν εἰς τοὺς ἐπιτυχέστερον συντηρουμένους ἐξ αὐτῶν. Εἰργάσθη διὰ τὴν ἐξημέρωσιν καὶ τὸν ἐξευγενισμὸν ἀγρίων δένδρων, ἐδημιούργησε κέντρα δειγματολογίων γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων, ἰδρυσεν πειραματικοὺς καὶ ἀποδεικτικοὺς ἀγρούς, διένειμε κατὰ χιλιάδας ἐμβόλια δένδρων ἐκλεκτῶν ποικιλιῶν, ἐνίσχυσεν τὴν ἐλαιοκομίαν δι' ὑποδειγματικῶν κλαδευμάτων καὶ λιπασμάτων καὶ ἔφερε τὴν πρακτικὴν διδασκαλίαν μέσα εἰς τὸν στρατῶνα. Ἰδρυσεν ἀνά τὴν Μεσσηνίαν 23 Ταμεῖα Προνοίας Ἐλαιοπαραγωγῆς, διοργάνωσε δύο ἐλαιοκομικὰ συνέδρια, εἰργάσθη διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀκρίδων καὶ τοῦ δάκου, τῇ ἐπιμόνῳ δὲ συστάσει του ἰδρύεται Φυτοπαθολογικὸς Σταθμὸς εἰς Μεσσηνίαν. Ἐπέτυχε τὴν σύστασιν Χημικοῦ καὶ Οἰνολογικοῦ Ἐργαστηρίου, διοργάνωσε μετ' ἄκρας ἐπιτυχίας δύο γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐκθέσεις, ἰδρυσεν ἴδιον Ζωοτεχνικὸν Τμῆμα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Νομοκτηνιατροῦ Μεσσηνίας, ἰδρυσεν Πειραματικὸν Ζωοτεχνικὸν Σταθμὸν περιλαμβάνοντα προσωρινῶς Ὀρνιθοτροφεῖον καὶ Χοιροστάσιον, καὶ τῇ προθύμῳ ἀρωγῇ τοῦ Ταμεῖου πρὸς προστασίαν τῆς Κτηνοτροφίας ἰδρυσεν Σταθμὸν Ἐπιβητόρων. Ἐνίσχυσεν ὑλικῶς καὶ ἐσυστηματοποίησε τοὺς ἐν Μπάστα τελουμένους Ἴππικοὺς Ἀγῶνας καὶ τὸ σπουδαιότερον, διώρισεν εἰς ὅλας τὰς κοινότητας τοῦ Νομοῦ τριμελῆ ἀντεπιστέλλουσαν ἐπιτροπὴν, ἣτις ὑποχρεοῦται νὰ κρατῇ ἐνήμερον τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἐπιμελητηρίου περὶ τῶν διαφόρων γεωργικῶν ἀναγκῶν ἐκάστης κοινότητος.!

Τοιοῦτο τὸ ἔργον τοῦ Μεσσηνιακοῦ Ἐπιμελητηρίου. Γόνιμον φωτεινὸν, δημιουργικὸν, εὐεργετικὸν, ἄξιον μιμνήσεως καὶ θαυμασμοῦ. Δίκαιος ἐπομένως ἔπαινος ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Πρόεδρον καὶ τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν, ὅσον καὶ εἰς τὸν Νομογεωπόνον Μεσσηνίας καὶ Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Γενναῖον Γαρδίκην, τὸν ἀκάματον ἐμπνευστὴν τῶσων μεγαλουργημάτων καὶ εἰς τὸν ἀκούραστον συνεργάτην του νομοκτηνιατρον Μεσσηνίας.

ΔΗΜ. Λ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ